

Folketingets Kulturdvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

17. december 2014

Folketingets Kulturdvalg har den 20. november 2014, efter ønske fra Erling Bonnesen (V), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 56 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Med henvisning til artikler i Fyns Amts Avis den 31. oktober 2014, side 16-17, med overskrifterne "Fortiden udfordrer vognmand" og "Endnu et eksempel på en grotesk sag", der omhandler de meget voldsomme økonomiske udfordringer for lodsejere, virksomheder m.fl. ved arkæologiske undersøgelser og udgravninger ved opstart af projekter, bedes kulturministeren redegøre for erfaringerne med de nuværende betalingsregler og oplyse hvor store beløb der opkræves pr. år på området, ligesom ministeren bedes redegøre for sin holdning til om det er rimeligt, at den enkelte lodsejer eller initiativtager alene skal betale disse arkæologiske undersøgelser, der har bred offentlig almen interesse, og om ministeren vil tage initiativ til, at staten skal påtage sig en større andel af betalingen for disse arkæologiske undersøgelser?

Svar:

På spørgsmålet om erfaringerne med de nuværende betalingsregler kan jeg oplyse, at det i henhold til museumsloven er den ansvarlige for et anlægsarbejde, der samtidig er økonomisk ansvarlig for eventuelt nødvendige arkæologiske undersøgelser. Det nuværende system giver bygherre mulighed for at få afklaret omfanget af fortidsminder på et aktuelt areal ved – i god tid forud for anlægsarbejdet – at få det lokale arkæologiske museum til at foretage en forundersøgelse. Det giver bygherre mulighed for at revurdere sit anlægsarbejde, således at så få fortidsminder som muligt berøres, og bygherre kan spare dele af eller hele udgiften til arkæologiske undersøgelser.

Kulturstyrelsen har oplyst mig om, at den indsigt, som opnås ved disse indledende forundersøgelser, med mellemrum bliver brugt til at revurdere anlægsarbejder over hele landet. Der er dog ingen systematisk opsamling på, hvor ofte forundersøgelser fører til en revurdering af anlægsarbejdet.

I forhold til de beløb, der opkræves for arkæologiske undersøgelser, oplyser Kulturstyrelsen følgende:

”Samlede udgifter til større arkæologiske forundersøgelser og undersøgelser i Danmark i 2007-12 (i mio. kr.)

Bygherre	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Private bygherrer	60,1	38,0	41,3	27,6	34,2	22,1
Offentlig bygherre	107,9	123,6	97,3	92,1	102,5	58,8
Samlet	168,0	161,6	138,6	119,7	136,7	80,9

Det skal bemærkes, at:

- Der i skemaet kun er anført fakturerede beløb. Endnu ikke fakturerede arkæologiske undersøgelser – det drejer sig om et mindre antal sager fra 2010 og 2011 samt et større antal fra 2012 – indgår således ikke i beløbene.
- Udgifter til arkæologiske undersøgelser i forbindelse med Metrocityringen ikke figurerer ikke i regnskabet, da projektet ikke er helt afregnet endnu.
- Tallene er i årets priser.

Udsving i byggebranchen afspejles i høj grad i udgifterne til arkæologiske undersøgelser. De sidste 10 år har været præget af høj privat byggeaktivitet og af store offentlige infrastrukturelle projekter, som f.eks. Thomas B. Triges Gade i Odense og Femern Bælt.”

Til spørgsmålet om rimeligheden i, at det er lodsejere, der alene skal betale for arkæologiske undersøgelser, kan jeg oplyse, at det er et af museumslovens overordnede formål så vidt muligt at bevare fortidsminder i jorden, da disse generelt sikres bedst for eftertiden, hvis de får lov at blive liggende. Ifølge loven er det den, der forstyrrer vores fælles kulturarv (skadevolderprincippet), som skal betale for, at den bliver registreret, dokumenteret og undersøgt, så informationerne kan indgå i historieskrivning, forskning og formidling. Dette princip blev indført, da et bredt flertal i Folketinget vedtog museumsloven i 2001.

Jeg har ikke planer om at tage initiativ til, at staten påtager sig en større andel af betalingen for disse arkæologiske undersøgelser.

Marianne Jelved